

Communicatiewetenschappen en taaltechnologie

2de graad D-finaliteit
II-CoTa-d

BRUSSEL

D/2024/13.758/032

Versie januari 2024

1 Inleiding

De uitrol van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met een nieuwe generatie leerplannen. Leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze garanderen binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. Leerplannen zijn ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. Ze versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. Leerplannen laten ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden ondersteuning waar nodig.

1.1 Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten

Leerplannen vertrekken vanuit het **vormingsconcept** van de katholieke dialoogschool. Ze laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lessen ...).

Leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van leerplannen.

Leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze**. De leerplandoelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen in een bepaald structuuronderdeel. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen na elke graad.

Leerplannen gaan uit van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze bieden voldoende ruimte voor eigen inhoudelijke keuzes en een eigen didactische aanpak van de leraar, het lerarenteam en de school.

Leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming. Die samenhang betreft de verticale samenhang (de plaats van het leerplan in de opbouw van het curriculum) en de horizontale samenhang tussen vakken binnen structuuronderdelen en over structuuronderdelen heen. Leerplannen geven expliciet aan voor welke leerplandoelen van andere leerplannen in de school verdere afstemming mogelijk is. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren. Een verwijzing van een leraar naar de lessen van een collega laat leerlingen niet alleen aanvoelen dat de verschillende vakken onderling samenhangen en dat ze over dezelfde werkelijkheid gaan, maar versterkt ook de mogelijkheden tot transfer.

1.2 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel voorgesteld wordt. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialoogschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed

onderwijs is. Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor **wegwijzers**. Die zijn een inspiratiebron voor leraren en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.

- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen betekent dat elke leerling **beloftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de school en de bredere samenleving. Scholen zijn **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.
- Leraren vormen leerlingen door middel van leerinhouden die we groeperen in negen **vormingscomponenten**. De aaneengesloten cirkel van vormingscomponenten wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Je kan onmogelijk over taal spreken zonder over cultuur bezig te zijn; wetenschap en techniek hebben een band met economie, wiskunde, geschiedenis ... Dwarsverbanden doorheen de vakken zijn belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Vorming is voor een leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Zijn meesterschap en passie brengt een leraar ertoe om voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren te zoeken om **de wereld te ontsluiten**. Hij introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt. Een leraar zorgt er bijvoorbeeld voor dat leerlingen kunnen worden gegrepen door de cultuur van het Frans of door het ambacht van een metselaar. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar**, maar werkt ook binnen **lerarenteams** en binnen een **beleid van de school**. Het Gemeenschappelijk funderend leerplan helpt daartoe. Het zorgt voor het fundament van heel de vorming dat gerealiseerd wordt in vakken, in projecten, in schoolbrede initiatieven of in een specifieke schoolcultuur.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.

1.3 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

De leraar als professional, als meester in zijn vak krijgt vrijheid om samen met zijn collega's vanuit de leerplannen aan de slag te gaan. Hij kan eigen accenten leggen en differentiëren vanuit zijn passie, expertise, het pedagogisch project van de school en de beginsituatie van zijn leerlingen.

De leerplandoelen zijn noch chronologisch, noch hiërarchisch geordend. Ze laten ruimte aan het lerarenteam en de individuele leraar om te bepalen welke leerplandoelen op welk moment worden samengenomen, om didactische werkvormen te kiezen, contexten te bepalen, eigen leerlijnen op te bouwen, vakoverschrijdend te werken, flexibel om te gaan met een indicatie van onderwijstijd.

1.4 Differentiatie

Om optimale leerkansen te bieden is [differentiëren](#) van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen voor wie dit leerplan is bestemd, behoren immers wel tot dezelfde doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Zij hebben een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit de onderliggende graad, de thuissituatie en vormen van informeel leren. Het is belangrijk om zicht te krijgen op die aanwezige kennis en vaardigheden en vanuit dat gegeven, soms gedifferentieerd, verder te bouwen. Positief en planmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen verhoogt de motivatie, het welbevinden en de leerwinst voor elke leerling.

De leerplannen bieden kansen om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden en door de leeromgeving aan te passen. Ze nodigen ook uit om te differentiëren in evaluatie.

Differentiatie door te verdiepen en te verbreden

Sommige leerlingen denken meer conceptueel en abstract. Andere leerlingen komen vanuit een meer concrete benadering sneller tot inzichtelijk denken. Variëren in abstractie spreekt leerlingen aan op hun capaciteiten en daagt hen uit om van daaruit te groeien.

Daarnaast bieden leerplannen kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door meer kennis of vaardigheden aan te bieden om leerlingen uit te dagen.

De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerlingengroep, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerlingengroep. Leerinhouden in verschillende contexten aanbrengen biedt kansen om leerlingen aan te spreken op hun interesses en daagt hen tegelijk uit om andere interesses te verkennen en zo hun horizon te verruimen.

In 'extra' wenken bij de leerplandoelen en in beperkte mate ook via keuzeleerplandoelen bieden we je inspiratie om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden.

Differentiatie door de leeromgeving aan te passen

Doordachte variatie in werkvormen (groepswork, individueel, auditief, visueel, actief ...) vergroot de kans dat leerdoelen worden gerealiseerd door alle leerlingen. Het helpt hen bovendien ontdekken welke manieren van leren en informatie verwerken best bij hen passen.

De ene leerling kan snel of zelfstandig werken, de andere heeft meer tijd of begeleiding nodig. Variëren in de mate van ondersteuning, gericht aanbieden van hulpmiddelen (voorbeelden, schrijfkaders, stappenplannen ...) en meer of minder tijd geven, daagt leerlingen uit op hun niveau en tempo.

Leerlingen op hun niveau en vanuit eigen interesses laten werken kan door te differentiëren in product, bijvoorbeeld door leerlingen te laten kiezen tussen opdrachten die leiden tot verschillende eindproducten.

Het samenstellen van groepen kan een effectieve manier zijn om te differentiëren. Rekening houden met verschil in leerdoelen en leerlingenkenmerken laat leerlingen toe van en met elkaar te leren.

Technologie kan al die vormen van differentiatie ondersteunen. Zo kunnen leerlingen op hun maat werken met digitale leermiddelen zoals educatieve software of online oefenprogramma's.

Differentiatie in evaluatie

Tenslotte laten de leerplannen toe te differentiëren in [evaluatie](#) en feedback. Evalueren is beoordelen om te waarderen, krachtiger te maken en te sturen.

Na de afronding van een lessenreeks of na een langere periode gaan leraren door middel van summatieve evaluatie na waar leerlingen staan. De keuze van een evaluatie- en feedbackvorm is afhankelijk van de vooropgestelde doelen.

Formatieve evaluatie is geïntegreerd in het leerproces en gaat uit van een actieve betrokkenheid van leraar en leerling. Het zet leerlingen aan het denken over hun vorderingen en laat leraren toe om tijdens het leerproces effectieve feedback te geven. Door middel van formatieve evaluatie krijgen leraren een goed zicht op het leerproces van leerlingen zodat ze het verder gericht en waar nodig kunnen bijsturen. Het is bovendien een rijke bron voor leraren om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en de eigen pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen.

1.5 Opbouw van leerplannen

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur. Alle onderdelen maken inherent deel uit van het leerplan. Schoolbesturen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen die de leerplannen gebruiken, verbinden zich tot de realisatie van het gehele leerplan.

De **inleiding** licht het leerplanconcept toe en gaat dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

De **situering** geeft aan waarop het leerplan is gebaseerd en beschrijft de samenhang binnen de graad en met de onderliggende graad, en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen de inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw, de leerlijnen, de aandachtspunten met o.m. nieuwe accenten van het leerplan aan bod.

De **leerplandoelen** zijn helder geformuleerd en geven aan wat van leerlingen wordt verwacht. Waar relevant geeft een opsomming of een afbakening (★) aan wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen. Ook pop-ups bevatten informatie die noodzakelijk is bij de realisatie van het leerplandoel. De leerplandoelen zijn gebaseerd op de minimumdoelen van de basisvorming, de cesuurdoelen of de doelen die leiden naar een beroepskwalificatie. Indien een leerplandoel verder gaat, vind je een '+' bij het nummer van het leerplandoel. Al die leerplandoelen zijn verplicht te realiseren. In een aantal gevallen zijn keuzedoelen opgenomen; die leerplandoelen zijn weergegeven in een grijze kleur en het nummer van het leerplandoel wordt voorafgegaan door 'K'.

De leerplandoelen zijn ingedeeld in een aantal rubrieken. Bovenaan elke rubriek vind je de relevante minimumdoelen van de basisvorming, de cesuurdoelen en/of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties, afhankelijk van de finaliteit. Als leraar hoef je je die taal niet eigen te maken. Het volstaat dat je de leerplandoelen realiseert zoals opgenomen in het leerplan.

Waar relevant wordt de samenhang met andere leerplannen in dezelfde graad aangegeven, evenals de samenhang met de onderliggende graad.

'Duiding' bij een leerplandoel bevat een noodzakelijke toelichting bij het doel. In pedagogisch-didactische wenken vinden leraren inspiratie om met het leerplandoel aan de slag te gaan. Een rubriek 'extra' bij een leerplandoel biedt leraren inspiratie om verder te gaan dan wat het leerplandoel minimaal vraagt.

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting vereist is om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Het **glossarium** bevat een overzicht van handelingswerkwoorden die in alle leerplannen van de graad als synoniem van elkaar worden gebruikt of meer toelichting nodig hebben.

De **concordantie** geeft aan welke leerplandoelen gerelateerd zijn aan bepaalde minimumdoelen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties.

2 Situering

2.1 Samenhang in de tweede graad

2.1.1 Samenhang binnen de studierichting Moderne talen

Dit leerplan toont samenhang met het leerplan Nederlands B+S (II-NedS-d).

2.2 Samenhang met de derde graad

Het leerplan Communicatiewetenschappen en taaltechnologie vertoont samenhang met

- het leerplan Communicatiewetenschappen en taaltechnologie in de studierichting Taal en communicatiewetenschappen;
- het leerplan Communicatiewetenschappen in de studierichting Bedrijfsondersteunende informaticawetenschappen.

2.3 Plaats in de lessentabel

Het leerplan is gericht op 2 graaduren en is bestemd voor de studierichting Moderne talen.

Het geheel van de algemene en specifieke vorming in elke studierichting vind je terug op de [PRO-pagina](#) met alle vakken en leerplannen die gelden per studierichting.

3 Pedagogisch-didactische duiding

3.1 Communicatiewetenschappen en taaltechnologie en het vormingsconcept

Het leerplan Communicatiewetenschappen en taaltechnologie is ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialogeschool. In dit leerplan ligt de nadruk op de sociale, maatschappelijke en culturele vorming waarbij de leerlingen ook hun talige en digitale vaardigheden inzetten. De wegwijzers uniciteit in verbondenheid en verbeelding maken er inherent deel van uit.

Sociale, maatschappelijke en culturele vorming

De media zijn verbonden met cultuur en hoe we de wereld zien. De wisselwerking tussen communicatie, media en maatschappelijke context is nauw verbonden met wie we zijn, met onze identiteit. Het kritisch reflecteren over (massa)media en communicatie geeft de leerlingen de mogelijkheid om wijs om te gaan met media en om hun communicatiemogelijkheden te verruimen.

Uniciteit in verbondenheid

Iedereen, vanuit om het even welke cultuur heeft zijn plaats in de klas, op school en in de samenleving. Er is aandacht voor het eigen mediagebruik en de cultuur en die van de ander. De leerlingen staan open voor de veelzijdige wereld rondom hen. Media en mediagebruik bouwen bruggen tussen mensen.

Verbeelding

In dit leerplan krijgt verbeelding ook een plaats. Verbeelding in het leerplan geeft leraren en leerlingen zuurstof om processen, situaties, mogelijkheden en problemen rond (massa)communicatie en -media vanuit verschillende invalshoeken te benaderen.

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

3.2 Krachtlijnen

Inzicht verwerven in gemediatiseerde (massa)communicatie vanuit verschillende standpunten

Communicatiewetenschappen is een sociale wetenschap die de rol van gemediatiseerde communicatie bestudeert in een complexe realiteit waarin talige, sociale, politieke, culturele, economische, juridische processen op elkaar ingrijpen. In dit leerplan leren leerlingen genuanceerder naar de werking en invloed van de media in de samenleving kijken.

Kritisch reflecteren over de invloed van media in mediabeeldvorming en taaltechnologie

Dit leerplan focust op inzicht in media en communicatie, mediabeeldvorming, framing en maatschappelijke gevolgen van mediakeuzes die mediamakers en consumenten dagelijks maken. Media hebben een sterke invloed op hoe we over onszelf en anderen denken, ze vertolken culturele expressies, normen, waarden en opvattingen van een individu, een groep, een gemeenschap, een samenleving. Het is belangrijk dat leerlingen zich kunnen inleven in het perspectief van de ander en de impact van beeldvorming op anderen kunnen inschatten aan de hand van concrete cases.

Leerlingen stellen via kritische reflectie de invloed van nieuwe media en taaltechnologie op zichzelf en anderen vast. Om dat te bereiken ontwikkelen de leerlingen een kritische en onderzoekende attitude en gebruiken ze vakspecifieke concepten uit communicatiewetenschappelijke theorieën.

3.3 Opbouw

De leerlingen verkennen de domeinen van de communicatiewetenschappen (LPD 1+ tot en met 6+) en de taaltechnologie (LPD 7+).

3.4 Leerlijnen

3.4.1 Samenhang in de tweede graad

Een aantal doelen in dit leerplan bouwen verder op doelen over communicatie in het vak Nederlands.

3.4.2 Samenhang met de derde graad

In de tweede graad verwerven leerlingen bouwstenen om een begrippenkader m.b.t. communicatiewetenschappen op te bouwen. Ze reflecteren over de invloed van media op de samenleving en maken kennis met de mogelijkheden en beperkingen van taaltechnologische toepassingen.

In de derde graad verdiepen en verbreden leerlingen hun kennis over media en over gemedieerde en gedigitaliseerde communicatie. Ze analyseren communicatie en media aan de hand van theorieën in de communicatiewetenschappen.

In de richting Taal en communicatiewetenschappen leren leerlingen bovendien kritisch omgaan met taaltechnologische middelen en leren ze over het maatschappelijk en wetenschappelijk belang van taaltechnologie.

3.5 Aandachtspunten

- De voorbeelden in de wenken die aangereikt worden, zijn exemplarisch. Ze zijn een middel om inzicht te verwerven in een complex samenspel van factoren. De theorieën bieden jou als leraar inspiratie om leerlingen vakspecifieke begrippen of concepten vanuit een correcte betekenis of aan de hand van een klassieke 'basis'-theorie aan te reiken. In de derde graad leren leerlingen media en communicatie analyseren aan de hand van theorieën. Het kan zinvol zijn om met de leraar van de derde graad afspraken te maken over de theorieën of modellen die je in de tweede graad als leraar hanteert.
- Het opvolgen van de actualiteit biedt kansen om sprekende cases in te brengen en de connectie met de leefwereld van de jongeren te maken.
Om evoluties in het hedendaagse medialandschap te begrijpen, kan je ook linken leggen naar de recente geschiedenis.
- Het leerplan verwijst regelmatig naar nieuwe media en vraagt enige vertrouwdheid met digitale tools. Overleg met collega's van de taalvakken is aangewezen.

3.6 Leerplanpagina

Wil je als gebruiker van dit leerplan op de hoogte blijven van inspirerend materiaal, achtergrond, professionalisering en lerarennetwerken, surf dan naar de [leerplanpagina](#).

4 Leerplandoelen

LPD 1 + De leerlingen definiëren (massa)media en hun rol in het communicatieproces: zender-medium-ontvanger.

Samenhang tweede graad: II-NedS-d LPD 14

Wenk: Een basismodel is Laswell's communicatiemodel, verder uitgewerkte communicatiemodellen zijn o.a. die van Jakobson of Watzlawick.
Je kan ook gelijkenissen en verschillen van het communicatieproces aantonen aan de hand van verschillende communicatiemodellen.

Wenk: Een klassiek model (bv. Lasswell) vertrekt van communicatie in één richting: de zender legt betekenis in de boodschap en de ontvanger interpreteert deze boodschap. Bespreek hoe evoluties in de media veranderingen in het proces tweeweggebracht hebben door interactie met en feedback van de ontvanger.

Extra: Verdiepend kunnen leerlingen randvoorwaarden definiëren voor geslaagde communicatie.

LPD 2 + De leerlingen lichten toe hoe betekenis van een boodschap tot stand komt vanuit het perspectief van de zender en de ontvanger (encoding en decoding).

Samenhang tweede graad: II-NedS-d LPD 17

Wenk: Je kan voorbeelden genereren door vormen van directe en indirecte communicatie te bespreken.

Wenk: Om dit doel te bereiken kan je ook begrippen uit de semiotiek gebruiken: teken, interpretatie, betekenis. De Taal en tekentheorie van De Saussure kan jou als leraar inspireren.

LPD 3 + De leerlingen tonen onderbouwd verschillen aan in media- en nieuwsgebruik vanuit de mediagebruiker.

Wenk: De leerlingen brengen het actuele medialandschap in kaart.
De leerlingen kunnen verschillen in het aanbod tussen publieke en commerciële media benoemen en vergelijken vanuit welke behoeften of rituelen mediagebruikers kiezen voor een bepaalde televisiezender.

Wenk: De leerlingen staan stil bij hun eigen mediaconsumptie en kunnen bv. de aantrekkingskracht van geweld en horror verklaren op basis van behoeften van het publiek.

Wenk: Je kan je als leraar laten inspireren door de Uses & Gratifications-theorie.

LPD 4 + De leerlingen bepalen de nieuwswaarden in (inter)nationale nieuwsmedia aan de hand van criteria.

Wenk: De volgorde in de opbouw van een krant, een journaal ... weerspiegelt de nieuwswaarden van de mediamakers.

Wenk: Je kan leerlingen een selectie aanreiken. De leerlingen kunnen putten uit de lijst van nieuwswaarden van Galtung & Ruge.

Wenk: Je kan verschillen in nieuwswaarden aanbrengen door lokale en globale media te vergelijken. Daarbij kunnen ook anderstalige bronnen aan bod komen.

Wenk: Je kan een bezoek brengen aan een tv-zender, een redactie van een krant ... om te zien hoe nieuws gemaakt wordt. Je hebt hierbij aandacht voor de verschillende stappen in het actualiteitsproces zoals nieuwsgaring (spontane, actieve, passieve; persagentschap) en agendasetting.

LPD K1 De leerlingen analyseren voorbeelden van framing in de media.

Samenhang tweede graad: II-NedS-d LPD 17

Wenk: Je kan als leraar twee berichten, foto's ... voorleggen en de leerlingen laten aftoetsen aan de hand van 'criteria' hoe deze geframed zijn.

Wenk: Ook in fake news wordt framing toegepast. Je kan leerlingen voorbeelden van fake news op sociale media laten analyseren.

LPD K2 De leerlingen lichten toe hoe voorlichtingscampagnes kennis, attitudes en gedrag veranderen.

Wenk: Voorbeelden: voorlichtingscampagnes m.b.t. klimaatverandering, mobiliteit, sluikstorten, mentaal of fysiek welzijn ...

LPD 5 + De leerlingen lichten effecten toe van gemedieerde communicatie op zichzelf of op de samenleving.

Samenhang tweede graad: II-NedS-d LPD 18

Wenk: Je kan met leerlingen reflecteren over de wijze waarop social media of social influencers hun persoonlijke levensstijl beïnvloeden.

Wenk: Vanuit actuele voorbeelden kan je werken rond socio-culturele, economische of politieke effecten van gemedieerde communicatie op de samenleving. In de derde graad leren leerlingen deze verschillende effecten op de samenleving en op zichzelf beoordelen.

Wenk: De leerlingen tonen aan de hand van voorbeelden de diversiteit in series of reclame aan en toetsen ze af aan de realiteit.

Wenk: De impact van stereotypering en categorisering kan aan bod komen zoals genderstereotypering, de beeldvorming van vluchtelingen of andere kwetsbare groepen.

Extra: Objectiviteit (feitelijkheid en onpartijdigheid) versus vertekening of bias (afwijking van een accurate, neutrale, evenwichtige en onpartijdige representatie van de werkelijkheid) zijn begrippen die aan bod kunnen komen.

Extra: Je kan leerlingen het verband laten leggen tussen mediaconsumptie en jeugdcultuur of tussen identiteit en imago.

Je kan leerlingen propagandatechnieken in hedendaagse communicatie laten identificeren. Je kan voorbeelden vinden binnen de politieke communicatie, hedendaagse reclame, bronnen uit de recente geschiedenis.

LPD 6 + De leerlingen maken een online story met nieuwswaarde.

Samenhang tweede graad: II-NedS-d LPD 4

Wenk: Dit doel leent zich tot vakoverschrijdend samenwerken met één van de taalvakken binnen de studierichting.

Wenk: De leerlingen kunnen voorbeelden geven van een online story.
Je kan vanuit een probleemstelling uit de actualiteit vertrekken om zelf een online story te maken. Leerlingen kunnen een online story maken over een opvallende gebeurtenis uit de eigen leefwereld die relevant is voor anderen (nieuwswaarde). De leerlingen denken na over de stappen in de opbouw van de story. Hoe bouw je een verhaal op? Wat heeft nieuwswaarde? Wat maakt het interessant? Welke beelden selecteer je? Het reflecteren over bestaande online story's kan inspireren.

Wenk: De leerlingen maken een online story op Instagram, Facebook ...

Wenk: Je kan leerlingen in samenhang met leerplandoel 7+ taaltechnologische

toepassingen laten inzetten.

LPD 7 + De leerlingen illustreren mogelijkheden en beperkingen van taaltechnologische toepassingen.

Wenk: Je kan met leerlingen bestaande taaltechnologische hulpmiddelen verkennen zoals de spellingscorrector, vertaaltechnologie, zoeksystemen, chatbots ...

Wenk: Je kan vanuit voorbeelden uit actuele media met leerlingen reflecteren over mogelijkheden en beperkingen van taaltechnologische toepassingen. Als leerlingen taaltechnologie inzetten bij het maken van een online story (LPD 6+) kan dit een aanleiding zijn om erover met leerlingen in dialoog te gaan.

5 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Een leslokaal

- dat qua grootte, akoestiek en inrichting geschikt is om communicatieve werkvormen te organiseren;
- met een (draagbare) computer waarop de nodige software en audiovisueel materiaal kwaliteitsvol werkt en die met internet verbonden is;
- met de mogelijkheid om (bewegend beeld) kwaliteitsvol te projecteren;
- met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven;
- met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid.

Toegang tot (mobile) devices voor leerlingen.

6 Glossarium

In het glossarium vind je synoniemen voor en toelichting bij een aantal handelingswerkwoorden die je terugvindt in leerplandoelen en (specifieke) minimumdoelen van verschillende graden.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
Analyseren		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
Beargumenteren	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
Beoordelen	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
Berekenen	Berekeningen uitvoeren	
Berekeningen uitvoeren	Berekenen	
Beschrijven	Toelichten, uitleggen	
Betekenis geven aan	Interpreteren	
Een (...) cyclus doorlopen	Een (...) proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Een (...) proces doorlopen	Een (...) cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken

Evaluëren	Beoordelen	
Gebruiken	Hanteren, inzetten, toepassen	
Hanteren	Gebruiken, inzetten, toepassen	
Identificeren		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...
Illustreeren		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
In dialoog gaan over	In interactie gaan over	
In interactie gaan over	In dialoog gaan over	
Interpreteren	Betekenis geven aan	
Inzetten	Gebruiken, hanteren, toepassen	
Kritisch omgaan met	Kritisch gebruiken	
Kwantificeren		Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...
Onderzoeken	Onderzoek voeren	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Onderzoek voeren	Onderzoeken	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Reflecteren over		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
Testen	Toetsen	
Toelichten	Beschrijven, uitleggen	
Toepassen	Gebruiken, hanteren, inzetten	
Toetsen	Testen	
Uitleggen	Beschrijven, toelichten	
Verklaren	Beargumenteren	Motiveren, uitleggen waarom

7 Concordantie

Er is geen concordantie met minimumdoelen (MD) of cesuurdoelen.

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten	3
1.2	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs	3
1.3	Ruimte voor leraren(teams) en scholen	4
1.4	Differentiatie	4
1.5	Opbouw van leerplannen.....	6
2	Situering	7
2.1	Samenhang in de tweede graad	7
2.1.1	Samenhang binnen de studierichting Moderne talen	7
2.2	Samenhang met de derde graad.....	7
2.3	Plaats in de lessentabel.....	7
3	Pedagogisch-didactische duiding	7
3.1	Communicatiewetenschappen en taaltechnologie en het vormingsconcept	7
3.2	Krachtlijnen	8
3.3	Opbouw.....	8
3.4	Leerlijnen.....	8
3.4.1	Samenhang in de tweede graad	8
3.4.2	Samenhang met de derde graad.....	8
3.5	Aandachtspunten	9
3.6	Leerplanpagina.....	9
4	Leerplandoelen	9
5	Basisuitrusting	12
6	Glossarium.....	12
7	Concordantie	13